

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT
Onderzoek in het kader van
het vierjaarlijks bezoek bij
basisschool De Eerste Rith

Plaats : Breda
BRIN-nummer : 10XJ
Onderzoeksnummer : 124280
Datum schoolbezoek : 29 November 2011
Rapport vastgesteld te Tilburg op : 15 februari 2012

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 29 november 2011 heeft de inspectie basisschool De Eerste Rith bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Toezichthistorie

In 2007 heeft de inspectie voor het laatst een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO) uitgevoerd op basisschool De Eerste Rith. De inspectie kwam toen tot een positieve conclusie over de kwaliteit van het onderwijs als geheel. Alleen bij de kwaliteitsaspecten Leerstofaanbod, Actieve en zelfstandige rol leerlingen en Zorg beoordeelde de inspectie enkele indicatoren als onvoldoende. Ook in de jaren daarna heeft de school telkens het vertrouwen gekregen van de inspectie op basis van een beschouwing van de jaarlijkse risicoanalyse van de eindopbrengsten van het onderwijs, signalen uit de samenleving, kengetallen en jaarstukken.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
 - gesprekken met de directie, de intern begeleider en een afgevaardigde van het bevoegd gezag zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool De Eerste Rith naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool De Eerste Rith de kwaliteit van het onderwijs voor de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Alleen bij de kwaliteitsaspecten Zorg en Begeleiding en Kwaliteitszorg zijn er twee indicatoren die momenteel nog als onvoldoende beoordeeld zijn.

Opbrengsten

De inspectie stelt vast dat de eindresultaten voor de leerlingen van groep 8, gemeten over de laatste drie schooljaren, voldoende zijn. Zij komen overeen met die van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. Wel constateert de inspectie dat er een dalende trend waarneembaar is bij de eindopbrengsten. Het laatste schooljaar lagen de eindopbrengsten beduidend lager dan de twee jaar daarvoor. De school heeft dit zelf goed in beeld en heeft inmiddels een nieuwe methode begrijpend lezen/ studievaardigheden aangeschaft. Ze verwacht dit schooljaar wederom voldoende eindresultaten te halen.

Ook voor de tussenresultaten geldt dat deze als voldoende zijn beoordeeld. De inspectie kijkt voor de beoordeling naar de volgende vijf toetsmomenten: het technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in de groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. Alle leerprestaties op de genoemde toetsmomenten zijn voldoende.

In de huidige groep 8 zit een leerling die in aanmerking komt voor een ontwikkelingsperspectief (OPP), aangezien deze leerling een eigen leerlijn heeft op twee vakgebieden. De school heeft voor deze leerling vorig schooljaar een begeleidingsplan opgesteld. Dit schooljaar maakt de school, met behulp van externe ondersteuning, de omslag naar ontwikkelingsperspectieven. Om na te gaan of deze leerling zich ontwikkelt naar verwachtingen (dus volgens de gestelde tussendoelen) is het echter noodzakelijk dat er twee tussentijdse evaluaties hebben plaatsgevonden. Dit is dit schooljaar nog niet gebeurd en om die reden onthoudt de inspectie zich van een oordeel. Wel merkt de inspectie op dat de gegevens die noodzakelijk zijn voor het OPP nu in verschillende documenten terug te vinden zijn. Het gaat om de volgende gegevens: achtergrondinformatie, het ontwikkelingsperspectief, de tussendoelen die hiervan afgeleid worden en het beredeneerd, gepland aanbod dat is bepaald op basis van de tussendoelen en de evaluaties.

De school gebruikt op dit moment geen gestructureerd observatiesysteem met valide kwaliteitscriteria, om de ontwikkeling van alle leerlingen regelmatig vast te leggen op het gebied van sociale competenties. Om die reden onthoudt de inspectie zich van een oordeel over het niveau van de sociale competenties van de leerlingen.

Zorg en begeleiding

Dit kwaliteitsaspect is als voldoende beoordeeld op bijna alle indicatoren. Alleen de indicator 'planmatig uitvoeren van de zorg' is als onvoldoende beoordeeld.

De inspectie constateert dat de school een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures hanteert voor het volgen van de prestaties en ontwikkeling van de leerlingen. Deze instrumenten en procedures stellen de school tevens in staat om op adequate wijze tijdig de leerlingen te signaleren die het zonder gerichte aandacht of hulp onvoldoende zouden redden.

Hiervoor heeft de school criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerachterstanden te groot zijn en/of de ontwikkeling stagneert. Dit betekent dat voor deze leerlingen binnen drie maanden na binnenkomst (in groep 1 of als zij-instromer) bekend is of zij zorg nodig hebben vanwege een achterblijvende ontwikkeling op enig cognitief- of sociaal-emotioneel gebied. Tevens heeft de school criteria vastgelegd waarmee is aangegeven wanneer leerlingen over meer dan gemiddelde capaciteiten beschikken. Zo wordt er gewerkt met plusklassen voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong en met Eureka-klassen voor kinderen die een IQ hebben van 130 of meer.

In geval van gesignaleerde achterstanden en/of stagnerende ontwikkeling worden de verzamelde gegevens over het actuele leer- en ontwikkelingsproces van de leerling geanalyseerd. Deze analyse wordt zo nodig gevolgd door diagnostisch onderzoek. Op grond hiervan kan de extra zorg aan de leerling een concrete en passende invulling krijgen.

De school gaat periodiek na of de geboden hulp daadwerkelijk tot het beoogde resultaat leidt. Zo zijn er structureel (3x per jaar) leerling-besprekingen en groepsbesprekingen ingepland. Tijdens de laatste groepsbespreking is ook de leerkracht aanwezig die de groep het volgende schooljaar krijgt. Op deze manier wordt de zorg goed overgedragen en kan dit gelijk na de zomervakantie weer opgepakt worden door de nieuwe leerkracht.

Ondanks deze positieve oordelen over de meeste door de inspectie onderzochte indicatoren van zorg en begeleiding, blijft er een belangrijk verbeterpunt over. De inspectie constateert dat er nog niet voor alle leerlingen die dit nodig hebben, consequent wordt gewerkt aan de uitvoering van de zorg. Dit houdt in dat nog niet voor alle leerlingen die dat nodig hebben extra zorg is ingepland. Op dit punt zijn er te grote verschillen te constateren tussen de diverse leerkrachten.

Door middel van het werken met de groepsplannen vindt er voldoende afstemming plaats, het is echter van belang dat er individuele accenten worden gelegd voor de leerlingen die een forse achterstand hebben qua ontwikkeling. Wat heeft deze leerling nu specifiek nodig? (aanpak/ activiteiten etc.)

Kwaliteitszorg

Dit kwaliteitsaspect is nagenoeg volledig op orde. Alleen regelmatig evalueren van het onderwijsleerproces is als onvoldoende beoordeeld.

De school heeft in haar schoolplan en documenten in voldoende mate de kenmerken van de leerlingpopulatie beschreven en aangegeven welke consequenties dit met zich meebrengt voor het onderwijsbeleid van de school. Zo wordt er in de groepen 1 tot en met 4 meer onderwijstijd gecreëerd op het gebied van taal en lezen. Ook is er in de groepen 1 en 2 ondersteuning aanwezig in de vorm van een onderwijsassistent. Op deze manier is er sprake van 'meer handen in de groep' en heeft de leerkracht de mogelijkheid om extra hulp te geven aan de kinderen die dit nodig hebben op het gebied van taal/ lezen. De school evalueert jaarlijks de eind- en tussenresultaten van de leerlingen en trekt uit deze evaluaties conclusies voor haar schoolontwikkeling en legt deze vast. De school heeft echter nog geen gestructureerde aanpak om de kwaliteit van het onderwijsleerproces in kaart te brengen, de daadwerkelijke uitvoering ervan te volgen en waar nodig te verbeteren. Dit jaar gaat de school wel meedoen in een pilot en er zal daarna ook op bestuursniveau een keuze worden gemaakt voor een gestandaardiseerd kwaliteitsinstrument. Op dit moment worden er wel enkele onderdelen van het onderwijsleerproces geëvalueerd, maar er is zeker geen sprake van een planning waarin alle kwaliteitsaspecten van het onderwijsleerproces aan de orde komen (aanbod, tijd, didactisch en pedagogisch handelen, schoolklimaat en leerlingenzorg).

De school werkt beargumenteerd en planmatig aan verbeteractiviteiten: beleidsprioriteiten zijn beredeneerd gemaakt. Zo wordt er gewerkt met een Meerjaren Strategisch Beleidsplan met een looptijd van vier schooljaren. Dit plan wordt eens per 2 jaar bijgesteld en opnieuw vastgesteld. Per schooljaar worden de verbeterpunten verder geconcretiseerd in een jaarplan c.q.

Managementcontract. Twee keer per jaar wordt de managementrapportage aangeboden aan het College van Bestuur en besproken.

De onderdelen uit het Meerjaren Strategisch Beleidsplan worden onder andere uitgewerkt binnen de diverse kwaliteitskringen en komen regelmatig terug op de agenda in teamvergaderingen. In het kader van opbrengstgericht werken is het vooral in het werken met kwaliteitskringen van belang dat men zich telkens blijft afvragen: Wat moet het ons uiteindelijk opleveren? In dit kader is het smart formuleren van algemene doelstellingen essentieel.

Het borgen van de kwaliteit van het onderwijsleerproces is als voldoende beoordeeld. Zo worden afspraken regelmatig besproken in teamvergaderingen. Hiervoor heeft de directeur ook een planning gemaakt, zodat de diverse afspraken met betrekking tot verschillende onderwerpen allemaal aan bod komen gedurende het schooljaar. Ook de diverse kwaliteitskringen spelen een rol binnen dit bewaken van de afspraken. Naast het bespreken van afspraken in teamvergaderingen, vinden er jaarlijks ook klassenconsultaties plaats. Zo gaat de ib'er een keer per jaar structureel de groepen in, daarnaast vinden er ook spontane klassenconsultatie op initiatief van de directeur plaats. Na deze ingeplande- en spontane consultaties vindt er altijd een terugkoppeling plaats in een teamvergadering. Vooral op het gebied van leerlingenzorg is er een vaste structuur in het nagaan van de gemaakte afspraken binnen de zorg. Zo worden aan het begin van leerling- en groepsbesprekingen afspraken doorgenomen. Aan de orde komt dan de vraag: "Doen we nog steeds de dingen zoals we ze met elkaar hebben afgesproken?" Het borgen van verworvenheden en afspraken blijft een belangrijk aandachtspunt, aangezien er diverse wisselingen binnen de directie zijn geweest de afgelopen jaren en ook de teamsamenstelling recentelijk is gewijzigd met de komst van nieuwe (jonge) leerkrachten.

De school rapporteert in voldoende mate aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit. Zo staan in de schoolgids en het schoolplan de opbrengsten van het onderwijs op De Eerste Rith beschreven, dit wordt tevens in de schoolgids ondersteund door een grafiek. De schoolgids heeft naast de functie van informatieverschaffing ook de functie van verantwoording naar ouders. Bovendien is hij bedoeld om de ouders te informeren over effecten van verbetertrajecten. De Eerste Rith is al geruime tijd bezig met het BAS-traject. Ook hier komt de vraag aan de orde: "Wat zijn nu de effecten hiervan op het onderwijs?" Ook dit zou bijvoorbeeld opgenomen kunnen worden in de schoolgids.

Naleving

Ten aanzien van de naleving van wettelijke voorschriften heeft de inspectie geconstateerd dat niet wordt voldaan aan onderstaand wettelijk voorschrift:

* In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO)

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Eerste Rith op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

Er is een onvolledigheid in de inhoud van het zorgplan geconstateerd. Het document geeft geen informatie over het volgende onderdeel:

- de procedure die gehanteerd wordt bij de plaatsing van een leerling op een sbo-school.

Het beleid van de inspectie is de genoemde onvolkomenheden op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicator over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bevoegd gezag afgesproken dat in een volgende versie van het document het ontbrekende onderdeel wordt opgenomen.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 7a Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.		●		
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving Wet- en regelgeving	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).		●
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4B Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	